

## POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku J. P. i K. S.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Ł.  
z udziałem A. Sp. z o.o. w Ł.  
o przeniesienie odpowiedzialności za składki,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 7 października 2020 r.,  
skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 17 stycznia 2019 r., sygn. akt III AUa (...)

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od J. P. i K. S. na rzecz organu rentowego kwotę  
po 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów  
procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 17 stycznia 2019 r., oddalił apelację J. P. i K. S. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 października 2016 r., mocą którego oddalono ich odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,[...] Oddział w Ł. z dnia 15 marca 2012 r., przenoszącej na odwołujących się odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne (J. P. za okres od stycznia 2007 r. do marca 2008 r. – samodzielnie i za okres od kwietnia 2008 r. do września 2011 r. –

solidarnie z drugim członkiem zarządu K. S., a K. S. za okres od kwietnia 2008 r. do września 2011 r. – solidarnie z drugim członkiem zarządu J. P.).

W sprawie ustalono, że J. P., w okresie od dnia 3 sierpnia 2006 r. do dnia 19 października 2011 r. pełnił funkcję prezesa zarządu spółki A. Spółka z o.o. w Ł.. Uchwałą zarządu z dnia 9 maja 2008 r. na członka zarządu powołano K. S.

W dniu 10 maja 2011 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec majątku zobowiązanego A. Spółka z o.o. w Ł.. Stwierdzono również brak aktualnego miejsca prowadzenia działalności spółki oraz brak informacji na temat jej majątku.

Sądy ustaliły, że J. P. i wskazał, że nie posiada nieruchomości, praw majątkowych, które mogłyby być przedmiotem hipoteki przymusowej, będącej podstawą do zaspokojenia nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ustalono również, że ani prezes zarządu ani jego członek, nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości A. Spółka z o.o. w Ł.. W ocenie biegłej z zakresu rachunkowości i finansów, spółka już od 2007 r. nie spłacała między innymi zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Sytuacja ta nie poprawiła się w kolejnych latach 2008-2011. Zarząd nie podjął działań, żeby rozłożyć należności wobec ZUS na raty.

Wobec powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości bezskuteczna. Jednocześnie wskazał, że odwołujący się, pełniąc funkcję członków zarządu, powinni złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, niezwłocznie po powzięciu informacji o sytuacji spółki na podstawie sprawozdań finansowych z 2008 r. i 2009 r. Taki wniosek nie został zgłoszony. Tym samym odwołujący się nie wykazali przesłanek egzoneryacyjnych.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. Sąd ten podkreślił ponadto, że ani w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, ani też w uzasadnieniu apelacji odwołujący się nie wskazali na konkretny majątek spółki, który mógłby podważyć ustalenia stanowiące podstawę umorzeń postępowania egzekucyjnego wobec spółki, wobec bezskuteczności egzekucji.

Podsumowując, zdaniem Sądu Apelacyjnego, J. P. i K. S. nie uwolnili się od odpowiedzialności określonej w art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 1325), bowiem nie wykazali przesłanek egzoneracyjnych, określonych w art. 116 § 1 pkt 1 i 2 tej ustawy.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik odwołujących się, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność, przez naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną.

Odwołanie się zaś przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną do przesłanki zawartej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy

do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną. Tego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej zaś nie ma.

Sama ocena dowodów, jej poprawność i zgodność z zasadami przyjętymi w kodeksie postępowania cywilnego, nie może być podstawą zarzutu skargi kasacyjnej i pozostaje poza zakresem oceny Sądu Najwyższego. Przyjmuje się, w związku z zakazem przewidzianym w art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c., że przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie może stanowić uzasadnionej podstawy skargi kasacyjnej ani samodzielnie ani w powiązaniu z innymi artykułami, np. z art. 278 § 1 k.p.c. Innymi słowy rozpoznając skargę, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony ani do badania prawidłowości ustaleń faktycznych, ani do oceny dowodów dokonanych przez sąd odwoławczy. Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kontestowania błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny.

Na marginesie należy dodać, że orzecznictwie przyjmuje się, iż nie można odmówić członkowi zarządu prawa do podjęcia ryzyka i niezgłoszenia wniosku o upadłość mimo wystąpienia stosownych ku temu przesłanek ustawowych w sytuacji, gdy według jego oceny uda się opanować sytuację finansową i w konsekwencji spłacić całość zobowiązań. Jednak, jeśli zarządzający spółką takie ryzyko podejmuje, to musi to czynić ze świadomością odpowiedzialności z tym związanej i liczyć się z tym, że w przypadku dokonania błędnej oceny sytuacji rodzącej w konsekwencji choćby częściową niemożność zaspokojenia długów przez spółkę, to on sam będzie musiał ponieść subsydiarną odpowiedzialność finansową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015 r., II UK 6/15, OSNP 2017 nr 5, poz. 62).

Wobec braku cech wskazanych podstawy przedsądu Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. O kosztach orzeciono w myśl art. 398<sup>21</sup> w związku z art. 108 § 1 k.p.c.

